

ДІЙТИ ДО ПЕРЕМОГИ. 10 ПРАВИЛ ВИЖИВАННЯ НА ВІЙНІ



Головне – не сподіватися, що вас усьому навчать перед відправкою на фронт

Методи та засоби ведення війни розвиваються. Сили оборони України значно «прокачалися» за ці півтора роки, але і ворог намагається не відставати. Через використання росіянами сучасних технологій глибина фронтової зони досягає тепер від 10 до 40 км. Це територія, де ваше виживання залежить від дотримання правил і досвіду.

Як вижити та бути ефективним, перебуваючи на фронті? Як підготувати себе до війни? Як захиститися від дронів, арти та «окопних хвороб»? Чи побачить російський безпілотник «Орлан» ваш смартгодинник та безпроводні навушники?

«Главком» зібрав поради досвідчених військових і волонтерів для тих, хто може бути мобілізований або вже перебуває у навчальному центрі.

Будуйте фортифікації

Рийте постійно. Це золоте правило виживання на фронті. Чим більше фортифікаційних споруд ви зробите, тим більше шансів пережити обстріли чи піхотну атаку.

Рийте правильно. Траншею роблять ламаними лініями. Глибина має бути у людський зріст, під бійницями – сходинки. Робіть для себе «лисячу нору» – нішу у нижній частині окопу, 15-20 см від підлоги. У цій ніші можна лягти аби перечекаати обстріл чи поспати. Стеля такої лисячої нори – напівкругла. Пам'ятайте про бруствер – земляний насип з обох боків траншеї для захисту від ворожого вогню та більш зручної стрільби. Бруствер захищає не лише від куль та уламків, але й від води.

Військовослужбовець Володимир Романенко пояснює: «Вкопаний солдат має отримати у кілька разів більше снарядів ніж не вкопаний, щоби стати недієздатним чи загинути, згідно з статистикою. А цих снарядів, як і часу у противника, найчастіше нема. Якщо я чую «ми – розвідка та копати не зобов'язані», я кажу командирі, що це «абізяни» і ми більше з ними не співпрацюємо».

Рийте у місцях із додатковим захистом (дерево, валун) чи перешкодами для артилерії противника (пагорб, залізнична колія).



Вміння правильно окопатися рятує життя
Фото: Армія Інформ

Маскуйте позиції

Закопавшись, потрібно замаскувати себе. Не розкидайте землю, а навіть маленькі купки притрушуйте листям. Це, звісно, стосується і брустверів. Просто уявляйте, чи можна побачити ваші позиції з повітря. Не валіть дерева біля траншей і не рубайте їх в одному місці, адже проруби привертають увагу ворога. Старайтесь не витоптувати стежки та не «викочувати» без потреби нові дороги.

Техніка повинна бути завжди на віддалі і замаскована.

Не виказуйте свої позиції електронікою

Мобільні пристрої, як-то телефон, повинні використовуватися обмежено і для справи. Комплекси РЕР (радіоелектронна розвідка) здатні засвітити пристрої, що випромінюють радіохвилі, на відстані до 10 км, а деякі – до 40 км.



Російський комплекс радіорозвідки «Леер-3» фіксує мобільні телефони у радіусі 100 км

Вони можуть виявляти:

- рації;
- мобільні телефони; планшети, мобільні модеми, що мають не деактивовану SIM-карту чи wi-fi;
- просто ввімкнені планшети, смартфони, читалки (e-Reader);
- будь-які роутери – Starlink, стаціонарні, мобільні 3G/4G/5G;
- більшість тепловізорів із модулем wi-fi;
- майже всі смартгодинники;
- відеокамери GoPro та інші моделі (і пульти до них);
- деякі моделі безпроводних колонок;
- значну частину камер спостереження.

«Спосіб вашого захисту – бути невидимим для ворожої РЕБ. Вдень і вночі. На відстані до 10 км – завжди! Рації повинні бути переведені на мінімальну потужність. Всі мобільні телефони, планшети, мобільні роутери з SIM-картками мають бути у режимі «у літаку» або знеструмлені. А головне – тримати вимкненими усі пристрої, що не перебувають на бойовому чергуванні. І вмикати лише у разі необхідності, для короткої роботи з ними», – пояснює волонтер Олександр Карпюк, також відомий як Serg Marco.

Як захищатися від дронів

Маскуйтесь від FPV дронів-камікадзе. У мережі з'явилась інформація від фахівця-зв'язківця Сергія Флеша про масове виробництво росіянами FPV-дронів. Це безпілотник, яким оператор керує через спеціальні окуляри або монітор. Він бачить немов би очима дрона, отримуючи картинку від першої особи, як у відеогрі. Їх широко використовують на фронті як дрони-камікадзе. Маскування, РЕБ (радіоелектронна боротьба) та фізичні перешкоди – основний захист від них.

Особовий склад має переміщуватися максимально приховано, не кучкуватися. Міняти час перезмінок. Бути ближче до укриттів. Захист – гілки дерев та рибальські сітки. Дрони-камікадзе вибухають внаслідок удару, тому є шанс, що заряд на дрони здетонує від удару об гілки.

«Сітка і «зеленка» – це у разі більші шанси для солдата лишитися живим, ніж автомат і чисте поле. Сітки – прекрасна річ. Перевірено на практиці. Деякі дрони залітають і не детонують. Деякі здетонують, але не біля голови бійця. Тому моя порада – звичайні міцні рибальські сітки, не маскувальні. Не треба, щоби їх було видно. Хай летять, касатики, там їхні дрони і залишаться...», – пояснює командир підрозділу операторів FPV-дронів Сил спеціальних операцій з позивним Ураган.

«FPV майже ніколи не літають вночі, у дощ або за високої вологості повітря. Одна крапля на камеру і пілот в окулярах сліпий. На світланку у повітрі є волога, FPV навіть якщо вас побачить, може не полетіти. А якщо полетить, то не факт, що долетить. Ховайте техніку між дерев, будинків. Чим більше перешкод, тим вищим є шанс, що на підльоті буде втрачено або зв'язок, або відео», – зауважує Ураган.

Не чіпайте дрони, що впали

«Якщо це щастя впало, не чіпайте і не підходьте. Кличте сапера. Бо я, наприклад, лишаю такі сюрпризи на своїх драконах, що їх краще не чіпати», – попереджає Ураган.

Уніфікований захист від різних дронів – окопні РЕБ і антидронові рушниці. Пам'ятайте, що двері у приміщенні повинні бути зачинені.



*Від гранат BOG-17, які скидають з дронів, можна захиститися, накидавши над траншеями та окопами гілля, потім хмиз і затягнувши це все сіткою
Ілюстрація: www.radiosvoboda.org*

Більше води і менше консервів

«Краще більше пити води і менше їсти консервів, сухпаїв. Це все консерванти. Ми готували гарячі страви навіть у найскладніших умовах. Тримайте при собі пробіотики. Протягом виконання задач будуть моменти, коли вам вкловатимуть антибіотики і знеболювальне. Тому відновлювати кишківник однозначно доведеться», – розказує військовослужбовець Денис Янгол.

Загальна рекомендація від військових – менше енергетиків та шоколадних батончиків. Краще чорний шоколад чи арахіс. Алкоголь – це привід не лише загинути самому, але й відправити своїх побратимів у засвіти чи полон. Ціна пляшки на посту – десятки життів, разом із вашим.

Води треба пити багато. Для того, аби постійно підтримувати водний баланс, можна використовувати системи гідратації. Це мішечок або інша ємність з водою, від якої йде трубка з мундштуком. Можна пити із зайнятих руками та не відволікаючись на пошук фляги. Деякі ветерани за важливістю ставлять їх на один рівень із турникетами.



Такий вигляд має система гідратації для військових на 2,5 л. Можна вдягати поверх бронезилета або класти у наплічник

Гігієна

Дбати про гігієну треба з двох причин. Перша – рутину рятує. Дії на кшталт гоління та вмивання допомагають залишатися тут і зараз. Друга – інфекція, що потрапила до розтертої рани на нозі, може зрештою зробити з вас інваліда. Тому просушуйте взуття, шкарпетки, спідне. Періть їх за першої-ліпшої можливості.

«Кілька діб у берцях і ваші пальці на ногах стануть білого кольору і трикутної форми. Тому, коли є можливість, перевзувайтесь у капці.

Майте якісні анатомічні устілки і дорогі трекінгові шакарпетки. Це справді помічне», – пояснює Денис Янгол

Прості дії рятують: мийте руки, пахви та пахвинну зону, це вбереже від грибкового запалення. Робіть манікюр, тому що зламані нігть у бойових умовах – то проблема. Носіть якісні труси. Добре підходять спортивні. Пріння та подразнення проміжності – це, зазвичай, наслідок носіння неякісних трусів та штанів з матеріалу, що не пропускає повітря.

Психологічна стійкість

Це важлива складова виживання. Той, хто погано спить, погано їсть та весь час відчуває біль – погано воює. Тому облаштовуйте побут та піклуйтеся про себе і побратимів.

Будьте впевнені у перемозі, не впадайте у відчай чи істеріку і не давайте робити цього іншим.

Будьте вдвох із побратимом. Ходіть один за одним, немов тінь. Ваші окопи з'єднані. Вмитися, у туалет, поспілкуватися з родиною – разом, адже хтось із вас завжди контролює навколишній простір. Те саме стосується і пересування – лише під вогневим прикриттям напарника. І ви зможете відстежувати психологічний стан один одного.

Військові гаджети: практичні навички і теоретичні знання

На питання, як підготуватися до війни, чимало військових відповідають, що головне – не мати завищених сподівань на те, що вас добре навчатимуть перед відправкою на фронт. Тому постарайтеся опанувати якомога більше навичок перед тим, як отримаєте повістку.

Розбирайтеся у дронах та апаратурі. Базові навички пілотування можуть знадобитися, коли пілот поранений, або ви йдете на штурм, який без розвідки безпілотником – авантюра. Курсів з пілотування багато.

Володимир Романенко радить бодай базово вивчити все, що пов'язано з військовою електронікою:

«Можливо, ви не станете асом, але посадити чи підняти дрон, поки пілота б'ють, ви мусите. Ви маєте знати, чим UHF відрізняється від VHF, як поширюються радіохвилі, що таке радіогоризонт. Ви маєте знати, чому не можна скручувати антену у бублик і так, це не тільки тому, що зв'язівець буде до вас недобрим. Ви маєте знати, як підвищити якість сигналу», – каже він.



Важливо опанувати якомога більше навичок і знань ще до потрапляння на навчальний полігон

Вивчайте теорію. «Орієнтування на місцевості, компас, кути, азимут, формули з тисячними – ви маєте все

це знати і довести до автоматизму. Маючи поняття про тисячні та формули з ними, ви легко вирахуєте відстань до об'єкта, його довжину/ширину тощо. А, значить, зможете точно навести», – розповідає сержант із позивним Кремінь.

Ветеран радить дивитися навчальні ролики в інтернеті, але лише від перевірених експертів. Не гребуйте й російськими, адже вони іноді роблять якісний навчальний контент.

Читайте довідники, від класичних, типу «Військової топографії» і до збірників, таких як «Підручний збірник воєнних порад» видання Громадської ініціативи «Суспільна Система». Він укладений на основі досвіду українських військових.

На фронті можна знайти багато корисних речей: далекоміри, біноклі з сіткою, тепловізори, прилади нічного бачення, планшети, рації, системи відеоспостереження тощо. Варто розуміти, як цим всім користуватися.

Здоров'я і фізпідготовка

Запишіться на курси з тактичної медицини поки ви ще цивільний, та почніть тренуватися. Знайдіть нормативи, наприклад Школи командирів «Азов» ім. полковника Євгена Коновальця та візьміть їх за мету.



Курси тактичної медицини дуже важливі для кожного, хто має опинитися на фронті

Фото: Facebook/PULSE – тактична медицина для України

«Особливу увагу треба приділяти колінам та спині, тренувати м'язи, адже хребет може сильно страждати через невідповідні м'язи, а на фронті ви майже постійно будете носити броню та різну амуніцію, це серйозна вага. Хочете зберегти спину та не посипатися за два місяці – підтягуйтеся, гребіть, робіть інші вправи для тулуба. Те саме стосується колін», – каже сержант Кремінь.

Також вам доведеться багато рити, зокрема, з колін та лежачи, бігати, тягти, штовхати, носити, подовгу бути у незручних позах. Тому бажано тренувати й усе тіло: ноги, сидниці, прес, спину, плечі, руки. Бігайте 3,2 км на час, 100-метровки з прискоренням.

Звісно, це не повний список порад та правил, що підвищують ваші шанси вижити на війні. Воїни та волонтери часто викладають свої поради на Facebook та інші канали комунікації, слідкуйте за ними і намагайтеся постійно вдосконалювати свої навички.

Владислав ПАВЛОВ

«Главком»